

FORVALTNINGSPLAN

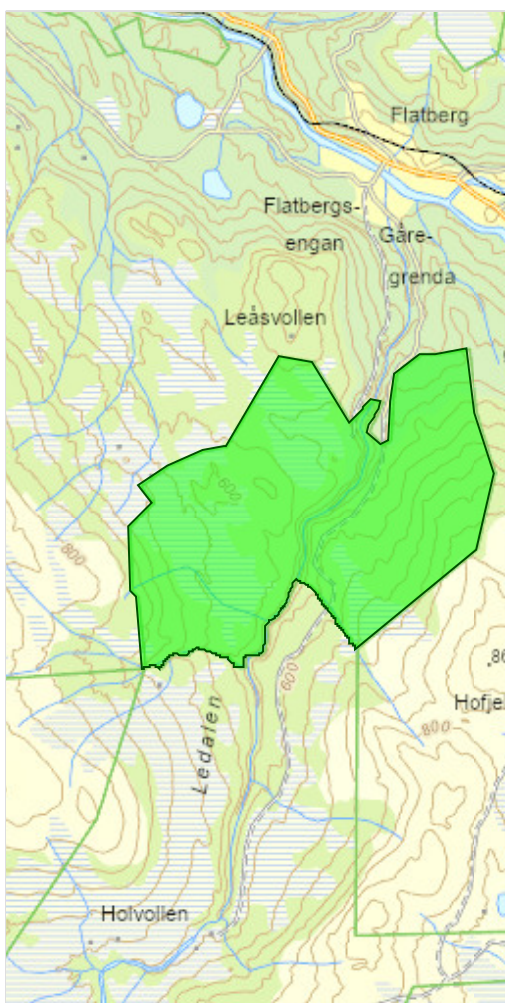
Ledalen

Verneområde	VV00002655
Utskriftsdato	27.03.2025
Planstatus	Høringsdokument til faglig godkjenning

Statsforvalteren i Trøndelag

INNLEDNING

LEDALEN (VV00002655)

Godkjent av	
Oppstartsdato	04.03.2024
Planlagt revisjon	
Sametingskonsultasjon	
Godkjent dato	
Høringsdato	

ephorte saksnummer 2023/11448

Forvaltningsmyndighet Statsforvalteren i Trøndelag

Forvaltningsmyndighetstype Statsforvalter

Oppsyn <https://www.miljodirektoratet.no/om-oss/miljodirektoratets-organisasjon/statens-naturopsyn/kontakt-statens-naturopsyn/>

Fylker Trøndelag

Kommuner Holtålen

Verneform naturreservat

Verneplan	Skogvern
Vernet dato	19.12.2008

OM FORVALTNINGSPLANEN

Forvaltningsplanen skal sikre en enhetlig forvaltning av verneområdet ved å gi retningslinjer om bruk og brukerinteresser, informasjon, skjøtsel, tilrettelegging og andre tiltak. Planen er hjemlet i verneforskriftens § 7, som sier at det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet.

Forvaltningsplanen er en presisering og utdyping av verneforskriften, og gir retningslinjer for dispensasjonspraksis. Forvaltningsplanen definerer videre mål for forvaltningen av verneområder, og beskriver aktuelle tiltak for skjøtsel, tilrettelegging, besøksforvaltning med videre. En forvaltningsplan er ikke et juridisk bindende dokument, men gir retningslinjer for forvaltningen av området i henhold til verneforskriften. Vanligvis skal forvaltningsplanen revideres hvert 10. år, men kan revideres tidligere ved behov.

Verneforskriften med tilhørende vernekart gir rammen for utarbeidelse av forvaltningsplanen. Forvaltningsmyndigheten har ansvar for utarbeidelse av forvaltningsplan. Utkast til forvaltningsplan sendes på høring til grunneiere og berørte interesser. Forvaltningsplan for store verneområder og Ramsar-områder godkjennes av Miljødirektoratet. Forvaltningsplaner utarbeidet av kommunen som forvaltningsmyndighet godkjennes av Statsforvalteren.

Retningslinjer for saksbehandling i verneplanarbeid (**Rundskriv T-2/15**) gjelder så langt det passer også for utarbeidelse av forvaltningsplaner.

FORVALTNINGSMYNDIGHETENS OPPGAVE

Forvaltningsmyndigheten har ansvar for å forvalte verneområdet i tråd med verneformålet, og å treffe nødvendige tiltak hvis verneverdier trues.

Forvaltningsmyndigheten utøver myndighet etter verneforskriften. Dette omfatter myndighet til å treffe vedtak om dispensasjon fra vernebestemmelsene. Forvaltningsmyndigheten kan også gi utfyllende retningslinjer om forvaltning av verneområdet og om skjøtsel. Forvaltningsmyndigheten har videre ansvar for informasjon til grunneiere, rettighetshavere og allmennheten om verneverdiene og vernebestemmelsene. Forvaltningsmyndigheten har som oppgave å planlegge og utføre skjøtsel i verneområdet, og å registrere og dokumentere naturverdier i området.

Forvaltningsmyndighetens handlingsrom følger av naturmangfoldloven og verneforskriften for verneområdet. Verneforskriften fastsetter forbudsbestemmelser, unntaksbestemmelser og spesifiserte dispensasjonsbestemmelser for verneområdet. Forvaltningsmyndigheten har i tillegg hjemmel til å gi dispensasjon fra vernebestemmelsene i naturmangfoldloven § 48.

De sentrale forvaltningsorganer har overordnet ansvar for verneområdeforvaltningen, blant annet gjennom klagebehandling og fastsettelse av rammene for forvaltningen. Sentrale forvaltningsorganer er Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet.

Statsforvalteren i Trøndelag er forvaltningsmyndighet for Ledalen naturreservat, og søknader om tillatelser eller dispensasjoner fra verneforskriften sendes til Statsforvalteren. Forvaltningsmyndigheten kan initiere oppsyn, overvåking eller tiltak i naturreservatet. Aktuelle aktører i forbindelse med utføring av forvaltningstiltak kan være Statens naturoppsyn (SNO), grunneier og eventuelle eksterne aktører.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna har forvaltningsmyndighet for det tilgrensende Ledalen landskapsvernområde med plantelivsfredning

Statens naturoppsyn (SNO) er forvaltningsmyndighetens feltapparat. SNO har en todelt tilsynsmyndighet som retter seg både mot tilsyn med naturtilstanden og menneskets atferd i naturen. Veiledning og informasjon er også en viktig del av oppgavene. Samtidig utfører SNO registrering, overvåking, tiltak og skjøtsel på oppdrag fra forvaltningsmyndigheten. SNO fører kontroll med at verneforskriften og eventuelle dispensasjonsvedtak overholdes.

Landareal (daa)	8845
Sjøareal (daa)	Nei
IUCN-status	IUCN_IA
Ramsar-status	
Emerald-status	

INTERNASJONALE FORPLIKTELSER

Norge har undertegnet en rekke internasjonale miljøavtaler. Mange av våre verneområder er svært viktige bidrag til at slike avtaler kan følges opp og gjennomføres i praksis.

IUCN

Norge er medlem i Den internasjonale naturvernunion (IUCN). Den har som mål å bevare natur og biologisk mangfold. Det finnes et eget program for arbeid med verneområder (**Protected Areas**). Under dette programmet er det blant annet utviklet et klassifiseringssystem med såkalte **IUCN-kategorier**. Disse kategoriene benyttes i stor grad for å sammenlikne arbeidet med verneområder mellom ulike land, både regionalt og globalt.

Ledalen naturreservat faller inn under kategorien IUCN_IA ('strict nature reserve'). Denne kategorien innebærer et vern for å ivareta biodiversitet og mulig geologiske/geomorfologiske egenskaper, hvor menneskelig bruk og påvirkning på området er begrenset for å sikre beskyttelse av verneverdiene (Dudley 2008).

NATUR

BESKRIVELSE

Ledalen naturreservat ligger nord for Ledalen landskapsvernområder og grenser til dette i sør. Dalen en sidedal til Gauldalen og er ganske vid og åpen, med slake lier opp mot fjellet på begge sider. I dalbunnen har elva Lea gravd ut en trang og dyp canyon som danner et dramatisk landskapselement. Totalt sett er området furudominert. Mindre arealer ren granskog finnes i bekkedaler og brattere hellinger. I Leas elvejuv dominerer gran.

Størsteparten av skogen er en eldre naturskog i aldersfase, stort sett tydelig påvirket av tidligere tiders gjennomhogster. Furskogen er glissen, med god aldersspredning opp til 250-300 år, men ikke eldre.

Granskogen i liene er for det meste ganske lavproduktiv fjellskog, brukbart sjiktet, og stedvis med en del innslag av ganske gamle trær (200-250 år). Mer produktive partier har et mer påvirket preg. I elvejuvet er granskogen tydelig hardt påvirket og domineres i dag av ca. 90-100 år gammel gran, og med sparsomme mengder død ved. Et større parti nordvest for Hofjellet har et mer urørt preg, med gamle grove trær og mye grov ved i ulike nedbrytingsfaser.

Området er viktig som et supplement til landskapsvernområdet. Viktigst er Leas elvekløft, som er en stor bekkekløft og utgjør en viktig skogtype.

NATURTYPER BESKRIVELSE

Det er ikke gjennomført en heldekkende kartlegging av naturreservatet. Det er tre naturtyper innenfor naturreservatet som er kartlagt etter DN-håndbok 13:

- **Gammel barskog av "Svært viktig" verdi.**
- **Gammel barskog av "Svært viktig" verdi.**
- **Bekkekløft og bergvegg av "Viktig" verdi.**

De høyereliggende delene av naturreservatet domineres av vekslende barskog, fjellbjørkeskog, myr og berg. Elva Lea har gjennom årtusener grav seg kløft, og miljøet her er fuktig med relativt lite solinnstråling og fuktighet fra elva. Det er noen partier med rikere bakkevegetasjon langs Lea, ellers er mye av skogen i naturreservatet av fattigere varianter.

ARTER BESKRIVELSE

Det er et stort antall observasjoner av arter innenfor naturreservatet. Oversikt over og informasjon om alle observasjonene finnes på **Artsdatabankens artskart**. Gjengivelse av de rødlistede artene som er observert er å finne litt lengre ned. Av arter generelt finner vi mange klassiske arter for disse naturtypene. I den høyereliggende skogen finner vi mange klassiske arter for slik skog. Gubbeskjegg er en art som indikerer at vi har naturskog eller urskog her. Den er på rødlista som følge av forringelsen av naturskog og urskog, men er dog en av våre mer vanlige rødlistearter.

Naturreservatet ligger i utkanten av villreinens leveområde i Forollhogna. I Miljødirektoratets kartdatabase "Naturbase" er noe av villreinens leveområder innenfor naturreservatet.

RØDLISTEARTER BESKRIVELSE

Det er per 18.01.2024 16 observasjoner av rødlistede arter i Artsdatabankens artskart. Flere av artene har flere observasjoner, og noen er forholdsvis gamle observasjoner. Rødlistestatus er gjengitt etter graderingen i **Norsk rødliste for arter 2021**.

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Artsgruppe	Rødlistestatus (2021)
Jerv	<i>Gulo Gulo</i>	Pattedyr	EN - kritisk truet
Flatsaltlav	<i>Stereocaulon coniophyllum</i>	Lav	VU - sårbar
Gubbeskjegg	<i>Alectoria sarmentosa</i>	Lav	NT - nær truet
Svartsonekjuk e	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	Lav	NT - nær truet
Rynkeskinn	<i>Phlebia centrifuga</i>	Lav	NT - nær truet
Sukkernål	<i>Chaenotheca subroscida</i>	Sopper	NT - nær truet
Kjøttkjuke	<i>Leptoporus mollis</i>	Sopper	NT - nær truet
Flekkhvitkjuke	<i>Anthoporia albobrunnea</i>	Sopper	NT - nær truet
Rein	<i>Rangifer tarandus</i>	Pattedyr	NT - nær truet

GEOLOGI BESKRIVELSE

Bergartene som finnes i området tilhører Trondheimsfeltet som er en del av den kaledonske fjellkjede.

Berggrunnen i Ledalen naturreservat består hovedsakelig av glimmerskifer og noe innslag av amfibolitt og metakiselstein i utkanten. Oppå berggrunnen ligger det stedvis morenemateriale eller torv og myr. Glimmerskifer er en lett forvitterlig bergart som inneholder flere næringsrike mineraler. I områder med tynnere jorddekket, spesielt de bratte skrentene nede i elvejuvet, kan det derfor forekomme næringskrevende vegetasjon.

KLIMAENDRING

Endring i temperatur og nedbør i fremtiden kan endre artssammensetningen i forhold til i dag. Et varmere klima kan medføre at skoggrensa trekker oppover i høyden, slik at man får tettere og mer høyreiste barskoger høyere i terrenget. Artsmangfoldet av både planter og dyr kan endres som følge av et varmere klima, idet mer varmekjære planter kan øke sin utbredelse. Økt omfang av ekstremvær som stormer/orkaner kan gi økt vindfelling. Vindfelling som økologisk faktor og skogfornyelse får økt betydning, med virkning på skogstruktur, arter av trær og alder på skogen.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING

Erfaring fra området (og andre områder) tilsier at bruk av ATV med hjul både utenfor og på de opparbeidete kjøretraséene har negativ påvirkning på naturverdiene og kjøreleiet. Ved bruk av hjul er det stor sannsynlighet for kjørespor, særlig i myra, som videre vil bli en kanal for vann som eroderer bort jordmassene.

TILLEGGSOPPLYSNINGER

Området ligger i nordboreal til mellomboreal vegetasjonssone, som betyr at området er i overgangen mellom barskogbeltet og bjørkeskog i høyereliggende deler av området. Området ligger også i svak oseanisk vegetasjonsseksjon, som betyr at det er relativt lite nedbør her (750 - 1500 mm per år), og at klimaet er preget av varme somre og kalde vintre.

BRUK OG HISTORIKK

EIERSTRUKTUR

Naturreservatet ligger på to eiendommer: 186/1 (privat 40% av arealet) og 304/1 (Statskog, 60% av arealet) i Holtålen kommune. På Statskogs eiendom er det fjellstyre som forvalter bruksrettene. Området grenser ikke direkte med andre eiendommer, men det er 2 hytteeiendommer innen 20 meter fra vernegrensen.

VERNEPROSESS

Området ble vernet i 2008 som følge av ordningen for frivillig vern av skog og vern på Statskogs grunn. Som forlengelse av verneområdene mot sør, og i kraft av særlig den gamle fjellskogen samt Leas dramatiske og store canyon, vurderes Ledalen som et regionalt verneverdig område

RESTRIKSJONSOMRÅDER

Det er ingen restriksjonsområder som følge av vernebestemmelsene for naturreservatet.

Omtrent halve naturreservatet ligger i et skyte- og øvingsfelt som Forsvarsbygg forvalter. Området strekker seg fra Lea - østover - og ut av naturreservatet. Området som ligger i naturreservatet er ment som en buffersone (område D), og øving og skyting skal i utgangspunktet ikke foregå her. Av hensyn til sikkerhet er det **ikke tillatt med ferdsl i område D (øst for Lea) når det pågår skyting**. Årsaken til dette er faren for at det ved skyting med skarp ammunisjon på skytebaner kan forekomme rikosjetter (prosjektil som berører bakken eller målet og deretter endrer retning). Skyte- og øvingsfeltet er kunngjort ved alle adkomstveier, og det kunngjøres med eget oppslag på adkomstveiene når det er skyteøvelser.

LANDBRUK

Det er ingen seterbebyggelse i naturreservatet. Men det ligger to setere like vest for naturreservatet og flere i Ledalen landskapsvernområde. Dog går det beitedyr innenfor naturreservatet. Det er ønskelig for verneområdet at beietrykket som har vedvart over lang tid skal fortsette. Det er viktig for å ivareta det artsmangfoldet som har utviklet seg her.

Motorferdsel på de to kartfestede traséene er viktige for landbruket og alt som følger med å ha beitedyr i området.

FRILUFTSLIV

Holtålen kommune har registrert Ledalen som et friluftslivsområde, men er ikke beregnet som viktig (**Kartlagte friluftsområder Holtålen kommune**). Det er fortsatt mye aktivitet i naturreservatet i form av sykling og turgåing i sommer halvåret, mye av denne aktiviteten fortsetter videre inn i Ledalen landskapsvernområde.

På grunn av stor militær aktivitet ved Løvåsen har skiaktivitet siden 2023 blitt flyttet til Ledalen, dette inkluderer oppkjørt skiløype.

JAKT OG FISKE

Mengden jakt på akkurat naturreservatet er det vanskelig å si noe eksakt om, da naturreservatet er en del av et større jaktområde, som også omfatter Ledalen landskapsvernområde og Forollhogna nasjonalpark. Det selges på et vanlig år ca 60 småviltkort i regulert periode, og storviltjakta er tildelt til ett jaktlag, som består av minimum 6 jegere. Det jaktes både på elg, småvilt og lisensfelling for jerv.

KULTURMINNER

Innenfor naturreservatet er det kun registrert et kulturminne; en fangstgrop, datert mellom Vikingtid-middelalder. Utover dette er det flere kulturminner like utenfor naturreservatet, både utenfor verneområdene og innenfor Forollhogna nasjonalpark og Ledalen landskapsvernområde med plantelivsfredning.

BYGG OG INSTALLASJONER

Det er ingen bygg eller installasjoner innenfor naturreservatet.

INFRASTRUKTUR

Av infrastruktur er det en ATV-trasé som går langs Lea på østsiden og videre inn i Ledalen landskapsvernområde med plantelivsfredning. Traséen benyttes for transport inn til setrene der.

Det er også en bru som går over Fremre Storbekken.

MOTORFERDSEL

Det er noe motorferdsel med beltekjøretøy og snøscooter på ATV-traséen hver jakt sesong (barmark og snødekt mark) gjennom Ledalen naturreservat inn til Ledalen landskapsvernområde knyttet til uttak av elg og utlegging av åte for jerv.

Det er også motorferdsel på samme trasé knyttet til seter i Ledalen landskapsvernområde.

FORVALTNING

INNLEDNING

Naturreservatet skal forvaltes i tråd med verneforskriften. Her finnes vernebestemmelsene for naturreservatet, unntak fra vernebestemmelsene, og dispensasjonsbestemmelser. Miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer for behandling av eventuelle dispensasjonssøknader. Søknader om dispensasjon fra vernebestemmelsene sendes forvaltningsmyndigheten.

Verneforskriften for Ledalen naturreservat er gjeldende lovverk for naturreservatet og regulerer hva som er tillatt, hva som er forbudt, og hva som kan tillates etter dispensasjon. Søknader om dispensasjon fra vernebestemmelsene sendes til forvaltningsmyndigheten. I verneforskriftens § 5 (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser) er det listet opp en rekke tiltak som er vurdert under verneprosessen. Her kan det gis dispensasjon, under visse vilkår. Dersom det viser seg at tiltaket er til skade for verneverdiene, vil forvaltningsmyndigheten kunne inndra godkjente dispensasjonssøknader, eller avslå nye søknader.

I de tilfeller der det søkes om tiltak som ikke er nevnt i verneforskriften § 5, behandles søknaden etter verneforskriftens § 6 som er sammenfallende med naturmangfoldloven § 48. Tiltaket kan da gis dispensasjon dersom det verken går imot vernets formål eller kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Tiltaket kan også gis dispensasjon dersom vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Forvaltningsmyndigheten har ansvar for å ivareta verneverdiene i Ledalen naturreservat og sette i gang tiltak dersom verneverdiene trues. Ledalen naturreservat skal forvaltes etter verneforskriftens bestemmelser i samsvar med verneformålet: *"Formålet med naturreservatet er å bevare et tilnærmet urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området er egenartet i form av at det er en større, lavereliggende elvedal som er relativt lite påvirket av moderne hogstformer og i form av den skogklede canyonen langs Lea, som utgjør et særegent og dramatisk landskapselement."* (verneforskriftens § 2).

Grunneiere beholder eiendomsretten i områder som vernes, men utøvende rettigheter reguleres etter verneforskriften ved at den setter særskilte rammer for bruk og fysiske tiltak i området. Verneforskriften endrer ikke grunneiers rettigheter og plikter etter annet regelverk uten at dette fremgår særskilt av forskriftene. Vern av et område endrer for eksempel ikke grunneiers forvaltning av jaktrettigheter, eller rett til å nekte oppføring av tiltak på sin eiendom. Vern endrer heller ikke grunneiers ansvar for farlige innretninger mv. på egen eiendom. Vernet kan innebære forbud eller innskrenkninger i grunneiers, rettighetshavers og allmennhetens rådighet, men gir ikke vernemyndigheten

eller det offentlige noen særskilt rådighet ut over det som følger av adgangen til skjøtsel. Forvaltningsmyndigheten har heller ikke adgang til å pålegge grunneier eller andre privatpersoner å utføre skjøtsel.

Forvaltningsmyndigheten kan initiere oppsyn, overvåking eller tiltak i naturreservatet. Aktuelle aktører i forbindelse med utføring av forvaltningstiltak kan være Statens naturoppsyn (SNO), grunneier og eventuelle eksterne aktører. Statens naturoppsyn (SNO) er forvaltningsmyndighetens feltapparat. SNO har en todelt tilsynsmyndighet som retter seg både mot tilsyn med naturtilstanden og menneskets atferd i naturen. Veiledning og informasjon er også en viktig del av oppgavene. Samtidig utfører SNO registrering, overvåking, tiltak og skjøtsel på oppdrag fra forvaltningsmyndigheten. SNO fører kontroll med at verneforskriften og eventuelle dispensasjonsvedtak overholdes.

TILTAKSPLAN

ID_TILT AK	PR I	Beskrivelse	Kategori	Bevaringsm ål	Dato innlag t	Dato ferdig	Inter nt opph av
ID_TILV V00002 655_00 000000 1	1	Informasjonspla kat ved starten av naturreservatet . Skal beskrive retningslinjene om motorferdsel.	Tilretteleggi ng og informasjon	Ikke valgt			
ID_TILV V00002 655_00 000000 2	2	Skilt som skiller mellom traktorvei og ATV-trasé	Tilretteleggi ng og informasjon	Ikke valgt			

SKJØTSELSPLAN

Planbehov er ikke avklart

BESØKSFORVALTNING

Planbehov er ikke avklart

FORVALTNINGSUTFORDRINGER

Motorisert ferdsel på barmark

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjonen. For å unngå at ferdsel på barmark fører til slitasje og erosjon på underlaget, forutsettes det at ulike aktiviteter utføres skånsomt. Våte og bæresvake områder bør derfor unngås. Dette gjelder for alle typer aktiviteter, selv om de er tillatte etter verneforskriften, for eksempel nødvendig uttransport av felt elg med lett beltekjøretøy.

NATURMANGFOLDLOVEN

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven kapittel II kommer til anvendelse ved utøvelse av offentlig myndighet, og må vurderes når det treffes vedtak etter verneforskrifter. De miljørettslige prinsippene er kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Prinsippene er ikke selvstendige vedtakshjemler, men skal legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold etter andre bestemmelser. Dette innebærer at prinsippene skal være en del av vurderingen både ved vedtak med hjemmel i spesifiserte dispensasjonsbestemmelser i verneforskrifter og ved vedtak etter naturmangfoldloven § 48. Naturmangfoldloven § 7 angir at det skal fremgå av vedtaket hvordan prinsippene er vurdert.

VERNEFORSKRIFT URL

<https://lovdata.no/forskrift/2008-12-19-1457>

SENTRALE FØRINGER

Naturmangfoldloven § 48 gir forvaltningsmyndigheten hjemmel til å gi dispensasjon fra verneforskriften i tre alternative tilfeller; dersom det ikke strider mot verneformålet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, dersom sikkerhetsmessige hensyn gjør det nødvendig, eller dersom hensynet til vesentlige samfunnsmessige hensyn gjør det nødvendig. Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Første alternativ dekker tilfeller hvor verneformål og verneverdier tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene, og er i utgangspunktet ment for bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 er en kan-regel, det vil si at selv om vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt, så er det ingen som har krav på dispensasjon. Det er nødvendig med en bredere vurdering av om det bør gis dispensasjon. I behandlingen av søknader om dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 skal også de miljøretslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 - 12 vurderes.

Naturmangfoldloven § 47 gir generelle regler om forvaltningsmyndighetens adgang til å foreta skjøtsel i verneområder. Bestemmelsen gir for det første forvaltningsmyndigheten adgang til å utøve en viss fysisk rådighet uten grunneiers samtykke. For det andre gir bestemmelsene adgang til i skjøtselføremed å treffe tiltak som vernebestemmelsene ellers forbyr eller regulerer. Verneforskriftens unntak for skjøtselstiltak gjelder bare for skjøtsel som forvaltningsmyndigheten står for og som gjelder verneområdet. Bestemmelsen i § 47 gir ikke adgang til å pålegge grunneieren en viss bruk av området.

Det som kan foretas med hjemmel i § 47 er tiltak for å opprettholde eller oppnå natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep. Skjøtselstiltak som innebærer høsting av naturlige ressurser eller en vesentlig endring i naturtilstanden på vernetidspunktet kan ikke skje med hjemmel i § 47. Adgangen til skjøtselstiltak gir også rett til nødvendig motorferdsel innenfor hele verneområdet uten grunneieres samtykke. Dersom det er nødvendig å passere eiendom utenfor verneområdet for å komme fram, gir naturmangfoldloven § 72 adgang til det. Berører skjøtselstiltak privat eiendom eller rettigheter i verneområdet skal eieren eller rettighetshaveren så vidt mulig varsles på forhånd. Økonomiske fordeler ved gjennomføringen av skjøtselstiltak tilfaller grunneiere eller rettighetshaveren. Tiltak som ikke kan foretas med hjemmel i naturmangfoldloven § 47 krever avtale med grunneier.

FORVALTNINGSMYNDIGHETENS RETNINGSLINJER

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
1	Motorferdsel	§ 3 punkt 4 og § 4 punkt 1-5	<p>Det er i utgangspunktet forbudt med motorferdsel til lands og til vanns i naturreservatet. Dette gjelder også landing og start med luftfartøy.</p> <p>Det er en rekke unntak for denne bestemmelsen som ikke trenger dispensasjon:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Militær virksomhet og ambulanse/politi/redning/oppsyn. Se egne retningslinjer for dette (# 4).2. Transport av felt elg og hjort med lett terrengkjørende beltekjøretøy*. Med bruk av andre kjøretøy må det søkes for dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten.3. Nødvendig uttransport av syke og skadde bufe. Se egne retningslinjer for dette (# 5).4. Bruk av traktorveien på østsida av Ledalen med motorkjøretøy i forbindelse med beitebruk og for utfrakt av felt storvilt. Se kartvedleg 2 for hvor veien endrer tilstand til ATV-trasé (man kan ikke kjøre videre uten dispensasjon). Det er ingen parkeringsplass og ikke god plass til å snu ved overgang fra vei til trasé. Det anbefales å ikke å kjøre inn på naturreservatet med kjøretøy større enn ATV.5. Nødvendig bruk av ATV langs etablert kjøretrasé på østsida av Lea i forbindelse med beitebruk, se kartvedleg 2.

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
			<p>*Med lett beltekjøretøy menes ATV med belter eller elgtrekk med belter. Med varige spor menes spor som er synlige i terrenget mer enn ett år. Våte områder bør derfor unngås for at kjøringen skal regnes som lovlig i henhold til verneforskriften. Husk at kjøringen også må være i henhold til øvrige gjeldende regelverk. Om det er behov for å bruke annet kjøretøy enn lett beltekjøretøy for uttransport av felt storvilt, må dette omsøkes til forvaltningsmyndigheten. Dispensasjoner for dette gis normalt til spesifikke kjøretøyer og langs spesifikke traséer/områder.</p>
2	Motorferdsel	§ 3 punkt 4	<p>Bruk av droner er ikke forbudt, men dyrelivet er vernet mot unødig forstyrrelse. Det bør derfor søkes om dispensasjon for bruk av droner i lave høyder.</p>
3	Motorferdsel	§ 3 punkt 4	<p>El-sykkel regnes som motorferdsel og er derfor forbudt. Sykling med el-sykkel med avslått motor betraktes ikke som sykling med vanlig tråsykkel.</p>
4	Motorferdsel	§ 4 punkt 1 og § 5 punkt 1a	<p>Forbudet mot motorferdsel er ikke til hinder for tiltak i forbindelse med militær operativ virksomhet, ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynstjeneste. Motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet knyttet til militær operativ virksomhet, ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynstjeneste derimot krever dispensasjon fra verneforskriften. All øvingskjøring skal primært foregå utenfor naturreservatets grenser, men det vil imidlertid være mulig å få dispensasjon for koordinerte og gode øvelsesopplegg på frossen og snødekt mark, spesielt med tanke på redningstjenesten.</p>

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
5	Motorferdsel	§ 4 punkt 3	<p>Nødvendig uttransport av syke og skadde bufe:</p> <p>Kjøring kan først skje etter at det skadde eller syke dyret er lokalisert. Kjøretøy som brukes skal være skånsomme mot markoverflaten, altså lette terrengkjørende beltekjøretøy. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.</p>
6	Annet	§ 5 punkt 6	<p>Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk, og nødvendig motorferdsel i forbindelse med dette. Noen forvaltningsmessige tiltak krever også dispensasjon etter annet lovverk. Det er ikke lov til å sette ut dyr (inkl. fisk) i naturreservatet.</p>
7	Motorferdsel	§ 5 punkt 1 og § 6	<p>Det kan søkes om dispensasjon for motorferdsel i disse tilfellene:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Hogst av etablerte plantefelt. Hogst må i førsteomgang søkes om dispensasjon for.2. Merking, rydding og skilting av nye stier og løyper, omlegging av eksisterende stier og løyper, bygging av nye bruer og legging av nye klopper.

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
8	Annet	§ 3 punkt 6	All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Bruk av hest og kjerre, samt skånsom ridning, er tillatt langs eksisterende stier. Utenom eksisterende stier er bruk av hest forbudt (se kartvedleg 2 for tillat trasé). I tillegg gjelder bestemmelsene i verneforskriften om at all ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, og at vegetasjonen er vernet mot skade og ødeleggelse. Våte og bæresvake områder bør derfor unngås for at ferdselen skal regnes som lovlig i henhold til verneforskriften.
9	Friluftsliv	§ 4 punkt 2, 4, 7, 8 og 12, og § 5 punkt 1b og punkt 6	Vernebestemmelsene er ikke til hinder for jakt, fangst og fiske, samt felling av store rovdyr, i samsvar med gjeldende lovverk. Midlertidige, mobile jakttårn i forbindelse med storviltjakt kan settes opp, men må fjernes etter endt jakt sesong. Det er ikke lov til å fjerne trær, busker eller å rydde skuddplass, men fjerning av mindre mengder kvist er tillatt.
10	Friluftsliv	§ 4 punkt 6	Det er tillatt å sanke bær og matsopp i naturreservatet.
11	Friluftsliv	§ 3 punkt 5 og § 5 punkt 5	Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt. Et fåtall telt, en skoleklasse på tur eller tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av barnehager, ideelle organisasjoner eller liknende, regnes ikke som større arrangementer og omfattes ikke av forbudet. I tvilstilfeller bør det tas kontakt med forvaltningsmyndigheten. Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til avgrenset bruk av naturreservatet i forbindelse med større arrangementer.

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
12	Friluftsliv	§ 4 punkt 10	<p>Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk, er tillat.</p> <p>Med tørrkvist menes det ikke-levende kvister med inntørka bark eller uten bark som ligger på bakken.</p> <p>Stokker og tørre kvister på levende trær kan ikke brukes til bålbrenning.</p>
13	Landbruk - jord og skogbruk	§ 3 punkt 1 og 3 og § 4 punkt 4, 5 og 9	<p>Det er ikke tillatt med annen jordbruksvirksomhet enn beiting. Tiltak som kan endre naturmiljøet er ikke tillatt. Dersom noen har seterrettigheter i verneområdet, beholdes disse, men vernet kan innskrenke eller forby fysiske tiltak og aktiviteter som er i strid med verneforskriften. Tiltak og aktiviteter med grunnlag i seterrettigheter må tiltakshaver søke forvaltningsmyndigheten om dispensasjon til. Nødvendig bruk av ATV langs kjøretrasé på vestsida av Lea i forbindelse med beitebruk, i samsvar med lov om motorferdsel og vassdrag. Kjøretraséen kartfestes i forvaltningsplanen (se kartvedlegg 2). Eventuell motorisert ferdsel skal så langt det er mulig foregå på vinterføre med snøskuter. Dette kan innebære at nødvendig utstyr og lignende fraktes inn med snøskuter vinterstid i forkant av tiltaket.</p>
14	Forskning og undervisning	§ 6	<p>Den generelle dispensasjonsbestemmelsen § 6 er erstattet av naturmangfoldloven § 48. Det er derfor ingen egen generell dispensasjonsbestemmelse for vitenskapelige undersøkelser. Også for gjennomføring av forskning og undervisning gjelder forbudsbestemmelsene i § 3. Aktivitet ut over unntaksbestemmelsene i § 4, må omsøkes.</p>

TILGRESENDE VERNEOMRÅDER

Ledalen naturreservat grenser til Ledalen landskapsvernområder i sør.

KUNNSKAPSGRUNNLAG

Forfatter	År	Tittel	Utgiver	Kobling
Hofton T.	2005	Leadalen	Statskog	https://lager.biofokus.no/omraade/beskrivelser/Statskog2005_DP2_Leadalen.pdf

VEDLEGG

FILVEDLEGG

Lagt til	Tema	Eksternt Opphav	Internt Opphav
18.01.2024	Foredrag om kongelig resolusjon om verneplan for skog - desember 2008	Miljøvern departementet	

KARTVEDLEGG

Lagt til	Tema	Eksternt Opphav	Internt Opphav
18.01.2024	Vernekart Ledalen naturreservat 2008	Miljøvern departementet	

Lagt til	Tema	Eksternt Opphav	Internt Opphav
14.01.2025	Kart for traséen gjennom Ledalen naturreservat (grå for vei, rød for sti)		Forvaltningsapp i verneområde